

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

L'ALÉ DE LA VIDA

de Teresa Broseta

Editorial: **Vincle**

València, 2019

Pàgines 145

Novel·la

Teresa Broseta ha publicat fins ara setanta-set llibres i ha obtingut dèsset premis literaris. Sense dubte, és una autora d'absoluta referència en el sector de la literatura infantil i juvenil. Ara ha tret

una novel·la per a adults, ben travada i ben escrita, en un valencià harmònic, ponderat i ben ajustat. El protagonista és el jove Piero, fill d'una família pobra de pedrapiquers de Carrara, on de tant en tant es deixa caure Miquel Àngel per a seleccionar un bloc de marbre. Piero té vocació d'escultor i admira profundament el mestre, fins al punt que fa cap a Roma i es converteix en el seu ajudant quan Buonarroti pinta la Capella Sixtina. Entre els dos s'estableix una relació íntima, de gran confiança i estima mútua.

L'acció transcorre entre Carrara, Roma i Florència i està contada des de l'ancianitat del protagonista, en el moment que visita la tomba de Miquel Àngel, a la Santa Croce florentina. Novel·la circular, ací comença i acaba. Els escenaris reals estan ben encaixats: l'Arno, la Piazza della Signoria, i la història es conta des de dins, sense incorporar fitxes innecessàries, amb bones descripcions i diàlegs vius i creïbles. **JP**

INSTRUCCIONES PARA CONVERTIRSE EN FASCISTA

de Michela Murgia

L'escriptora sarda Michela Murgia, heterogènia i sorprenent on n'hi haja pel que fa als seus estudis i interessos intel·lectuals, és una autora de notable èxit a Itàlia. Si el gruix de la seua producció literària

gira fins hui entorn de l'illa de la qual és oriünda, en aquestes *Instrucciones para convertirse en fascista* d'irònic títol pretén parlar-nos d'un tema de trista actualitat —l'ascens del feixisme i ideologies adlèters per qualsevol racó del vell continent—, encara que d'una manera peculiar, la qual cosa fa d'aquesta breu però intensa obra una lectura amena i interessant, però al mateix temps incòmoda.

L'originalitat del discurs de Murgia consisteix en el fet que es parla al lector, des de la primera a l'última de les seues pàgines, amb una mordacitat que —donada la naturalesa del tema tractat— frega sovint el dolorós sarcasme, un to càustic que naix de l'oposició frontal entre les dificultats inherents a la democràcia com a model de societat i de sistema polític i la simplicitat extrema dels missatges feixistes que actualment arriben a la ciutadania per tot arreu, una simplicitat reconcentrada en la idea central que el convenien és el que vol el cap —no el líder— a cada moment, elevant els seus conats de pensament i les seues paraules en llei universal i indiscutible.

Traducció: **Ana Ciurans Ferrándiz**Editorial: **Seix Barral**

Barcelona, 2019 | Pàgines 149

Idees com aquestes té, segons l'autora, un brou de cultiu i uns mitjans d'expressió inimaginables en els moviments feixistes europeus del segle XX, quan els *mass media* escrits i parlats han multiplicat exponencialment la seua presència i la seua capacitat de penetració en la massa social. L'autora afirma en aquest sentit que «seran els instruments propis de la democràcia els que li permetran imposar-se (al feixisme) i, en última instància, prevaldre [...] sense haver de recórrer a una acció militar interna o externa». «Per què raó s'haurien d'enderrocar les institucions si per a obtindre el control n'hi ha prou amb canviar el sentit d'una paraula i posar-la en boca de tots?», es pregunta a continuació Murgia. Aquesta espècie d'esclavitud voluntària —expressió presa d'Étienne de La Boétie— resulta fàcil d'aconseguir si se sap utilitzar uns mitjans d'informació i comunicació de masses de la manera més eficaç i banal possible deixant que tots puguem parlar i a ningú se li pugua fer callar. «Que parlem tots. Sempre. Alhora, Sobre tot, sense establir la més mínima jerarquia en les opinions», convertint la discrepància —un dels pilars de la democràcia— en una cosa inútil i la veritat i la mentida en conceptes indiferenciables més enllà de qui, com, quan i on es diga una cosa o la seua contrària, ja siga vertadera o falsa, sent útils tan sols si es repeteixen fins a l'infinit. Una lectura més que convenient. **JMSR**

EL VERTIGEN DELS DIES

Notes per a un dietari

de Gustau Muñoz

Editorial: **L'Avenç**

Barcelona, 2019 | Pàgines 229

Assaig

L'escriptor que porta un dietari és un observador que escriu reflexions diàries en què incorpora els suggeriments i pensaments que l'han motivat a partir d'un fet de-

terminat i que, quan els publica, els trasllada al lector perquè pugua raonar i considerar l'aptitud de les seues propostes. Gustau Muñoz ha traduït diversos pensadors més o menys contemporanis com l'historiador suís Jacob Burckhard, el sociòleg alemany de l'Escola de Frankfurt Max Horkheimer, el francès Alain Touraine i altres. De la seua collita personal en els últims vint anys ha publicat, a més, cinc llibres que delimitem en el gènere de l'assaig, dels quals l'últim és el que ens ocupa.

El vertigen dels dies conté cinquanta-sis textos d'extensió desigual a partir de les anotacions diàries que l'autor ha anat apuntant durant uns mesos, entre els anys 2018 i 2019 i que posteriorment ha modificat i ha posat al dia. Es lligent bé, perquè són més periodístics que filosòfics i toquen temes actuals, com els titulats «La singularitat de Mònica Oltra», «De l'Espanya buida a l'Espanya suïcida», «Valencians a Barcelona» o «Amb Artur Heras, a Xàtiva». Bona prosa al servei de l'especulació intel·lectual, francament interessant. **JP**

destacaquem...

Una antologia d'històries anònimes i esperançadores

La Història comprèn moltes històries. Algunes d'elles són autèntiques epopeies mentre que la gran majoria passen totalment desapercebudes per aquesta Història —amb H majúscula— de la qual tant ens sentim orgullosos. Aquestes històries o relats de vida quotidians pràcticament anònims guarden la veritable essència de l'ésser; en totes elles descobrim el comportament humà en tota la seua vastitud, aquestes actituds i accions que es tradueixen en les relacions que ens defineixen com a éssers individuals i com a societat. Són històries en les que a priori no succeeix gran cosa, però que guarden un vincle amb una manera de veure i entendre el món en què vivim, una manera de ser i d'estar en aquest món, la qual cosa resulta fascinant si tenim en compte les diferències existents entre les diverses cultures d'aquest món, totes elles diferents entre si, potser complementàries, però sempre úniques i sorprenents.

La cultura asiàtica difereix moltíssim de l'europea i la cultura japonesa en concret difereix molt de la nostra, ja que ells veuen en aquests petits detalls ordinaris el valor i sentit de la nostra existència, alguna cosa que torno a comprovar gràcies a la sèrie d'histories que **Yoro Abe** reuneix a la ja mítica saga de *La cantina de medianoche* que **Astiberri** ha tingut a bé traduir perquè puguem submergir-nos en aquesta espècie de món alternatiu o, més aviat, refugi, on es dona cita un nodrit grup de personatges variats.

En aquesta cantina o taverna, que obre a mitjanit i que únicament compta amb uns pocs plats al menú —si bé, si un porta els ingredients del que vol, pot gaudir-les igualment—, regentada per un mestre cuiner que fa de confessor, psicòleg i assessor espiritual, es desenvolupa una antologia d'històries basades en aquestes relacions humanes ordinàries, senzilles però igualment importants. Totes aquestes persones, aquests éssers anònims, estan con-

nectades per aquest singular restaurant i a través de cadascun dels seus comentaris, de les seues biografies personals, Abe realitza una mena de radiografia de la societat nipona, i ho fa, a més, fent de la seua gastronomia el fil conductor o el vincle, la qual cosa ve a subratllar la importància que la cuina guarda en cada un de nosaltres, una cuina que pot evocar-nos records del passat o que pot reservar-nos alguna que altra aventura futura.

Llegir aquestes històries, recórrer les seues vinyetes, suposa una treva amb la celeritat d'un món cada vegada més agressiu, fred i incongruent, ja que són relats en els quals preval l'optimisme. D'alguna manera, Yoro Abe ve a dir-nos que, malgrat tot, sempre hi ha una solució a tots els greuges, que podem albergar alegria en temps foscos, que sempre hi ha espai per a l'esperança. Un es reconcilia amb el món, amb el propi ésser humà, després de la lectura d'aquest primer volum al que aviat, segons tinc entès, se li unirà un segon gràcies, novament, a la tasca d'Astiberri. I per completar aquesta sensació de benestar, sempre es pot veure la sèrie inspirada en aquesta obra i que un troba a **Netflix**. **≡**

Eric Gras

LA CANTINA DE MEDIANOCHÉ 1. Tokyo Storiesde **Yoro Abe**Traducció: **Alberto Sakai**Editorial: **Astiberri**

Bilbao, 2019 | Pàgines 300